N°. 284. 1838.

BREDASCHE COURANT

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Donderdag 29 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 26sten November.

[illegible] heeft er thans op alle punten van het rijk eene beweging van troepen naar de grenzen plaats en geeft overal aanleiding tot verandering van garnizoen. Van de bezetting van Parijs scheen het echter niet, dat een der regementen naar de belgische grenzen zou gezonden worden.

— Naar men zegt zouden de laatste tijdingen omtrent de gezondheidstoestand der hertogin *van Wurtemberg*, uit Genua afgezonden, zeer verontrustend luiden.

— Heden is voor de eerstemaal in dit najaar te Parijs sneeuw gevallen. De thermometer daalde gisteren tot twee graden onder nul.

— Heden moest de hoogleeraar *Lherminier* zijne openbare lessen in het *Collège de France* openen, maar de hoogleeraar zag zich verpligt, na een half uur aan het gefluit en den hoon van allerlei aard der baldadige studenten te zijn blootgesteld geweest, den leerstoel te verlaten, zonder een woord te hebben kunnen spreken.

— De *Gazette du Midi* vermeldt de aankomst in Frankrijk uit Napels van de hertogin *Bernhard* van Saksen-Weimar. Dit blad herinnert bij die gelegenheid aan den overlast, dien men deze prinses bij de heenreis naar Napels aandeed, toen men haar volstrekt voor de prinses *van Beira*, en hare kinderen voor die van don *Carlos* wilde gehouden hebben.

— Berigten uit Smyrna tot den 10den dezer houden, dat de kommandant van het fransch eskader in den Levant, de schout-bij-nacht *Gallois*, den vorigen dag aan boord van de *Triton* naar Toulon was gezeild. Het schip *de Jupiter* had zich reeds eenige dagen vroeger [illegible] zeilree gemaakt. Op de reede van Smyrna bleven nog de brik *Bougainville* en de korvet *Mesange*. De turksche vloot, onder bevel van den kapitein-pacha, was den 8sten, sterk 19 zeilen, in de Dardanellen ontmoet. Eenige schepen waren de zee van Marmora reeds binnengezeild. Drie engelsche schepen, waarvan de een de admiraalsvlag voerde, een fregat en eene korvet, benevens twee turksche fregatten, lagen nog op de Aziatische kust, tegenover Tenedos, ten anker.

— De nadere ontvangene berigten uit Madrid gaan tot den 17den dezer. Men verneemt uit dezelve dat de staat van beleg opgeheven is en Madrid uiterlijk rustig was. De beweging die onlangs de hoofdstad had verontrust, scheen echter nu geheel in de vergadering der cortes verplaatst, waar de ministers, hevig aangevallen, en maar weinig steun vindende, de discussie van het adres niet schenen te zullen overleven. In dit adres laat men zich als volgt over de buitenlandsche staatkunde uit:

» De kamer der gedeputeerden erkent met U M. dat het traktaat van het viervoudig verbond bestaat tusschen U M., de koningin van Groot-Britanie, den koning der Franschen en de koningin van Portugal, en ofschoon dit plegtig verbond niet al de gevolgen heeft gehad, die men er van mogt verwachten, zal de Spaansche natie, altijd zoo vermaard door hare onwrikbaarheid en volharding, daarin eenen nieuwen spoorslag vinden, om hare eigene middelen aan te wenden, en in pogingen te verdubbelen, om in eene onderneming te zegevieren, waarin zij niet alleen hare geschrevene regten, maar ook haren toekomstigen voorspoed ziet."

Na over de bestaande betrekkingen met de bevriende mogendheden, en de erkenning door de Porte te hebben uitgewijd, gaat het adres voort: » Daarentegen heeft het de cortes wel gesmart te vernemen, dat andere gouvernementen, in plaats van de billijke regten Uwer doorluchtige dochter te erkennen, gegrondvest op de regten der monarchie, naar onheugelijk gebruik, en op alle als hechte erkende grondslagen voor de vestiging en den steun der troonen, integendeel wapenen en hulp verleenen aan degenen die bij ons den burgeroorlog hebben aangestookt en onderhouden, voedsel alzoo geven aan eene binnenlandsche worsteling, een noodlottig voorbeeld voor het tegenwoordige en niet zonder gevaar voor den Europeschen vrede. Het is te hopen, dat de doorluchtige bondgenooten, aan welke het gouvernement Uwer M. gepaste vertogen heeft gedaan, hunnen vermogenden invloed zullen aanwenden om zulk een groot kwaad te keeren, zonder dat men daarom ophoude afdoende maatregelen te nemen voor de meerdere afsluiting onzer grenzen."

Omtrent de zaken van den oorlog laat men zich als volgt uit:

» Wanneer sedert het ongelukkig beleg van Morella de fortuin onze wapenen minder begunstigd heeft en daarmede de rampen des vaderlands nog [illegible], acht [illegible] verpligt het het billijk leedwezen dat die rampen in de harten aller Spanjaarden hebben opgewekt, om hunne stem tot den troon te verheffen, opdat men de oorzaken eener zoo noodlottige gebeurtenis naspore, en opdat, terwijl de eer van ons dapper leger ongeschonden blijve, de verantwoordelijkheid daarvan op de ware schuldigen neêrkome.

« Opdat de opofferingen van het volk niet vruchteloos zijn, evenmin als de standvastigheid en dapperheid door ons leger overal betoond, door zijn bloed overvloedig voor de verdediging van troon en vaderland te storten, gelooft het congres onontbeerlijk, dat het gouvernement vast en krachtig genoeg behoort te zijn om alle partijen te beheerschen; met eene sterke band alle buitensporigheden en wanorden beteugelende, welke ook haar oorsprong, voorwendsel of doel mogen zijn."

Verder wordt in het adres gezegd, dat men met naauwgezetheid, berekend naar het gewigt der omstandigheden en de regten der cortes, de decreten betrekkelijk de huitengewone ligting en de requisitie van paarden, zal onderzoeken, alsmede al de wetten die aangeboden worden en dat de belangen van het leger eene der voornaamste zorgen van de cortes zullen uitmaken.

Twee leden der commissie van het adres, de heeren *Seoane* en *Olozaga*, ofschoon zich met het adres vereenigende, hebben nog het afzonderlijk voorstel gedaan, gelijk reeds gezegd werd, om aan het slot der hierbovengemelde eerste zinsnede te voegen, dat er met don *Carlos* geen transactie mogelijk was. — De moord-representatie heeft men slechts flaauw vermeend te moeten aanstippen.

De discussie over het adres is den 16den begonnen met een lang discours van den heer *Arguelles*, dat door den hertog van *Frias* beantwoord werd. De minister verklaarde, dat het spaansch gouvernement gestadige pogingen had gedaan en nog deed voor de uitvoering van het viervoudig verbond; de heer *Martinez de la Rosa* betoogde, na den hertog van *Frias*, dat Frankrijk de constitutionele zaak in Spanje opregtelijk begunstigd had. In de zitting van den 16den heeft zeker lid *Munoz Maldorado* het ministerie hevig aangevallen. De hertog van *Frias* en de ministers van justitie en marine namen aan de discussie deel. De eerste verklaarde toen, dat het Madridsch kabinet, bij de drie andere hoven van het viervoudig verbond, om eenige nieuwe bepalingen bij dezelve aanhield.

— De berigten uit Bayonne tot den 23sten houden niet veel bijzonders. Er liep weder een gerucht van een gevecht tusschen *Merino* en den brigadier *Hoijos*. Uit Saragossa had men van den 20sten vernomen, dat *Cabrera* van Calatayud op Bera, niet ver van Tarragona was teruggetrokken. De ingezetenen van laatstgenoemde plaats en van andere uit den omtrek waren daarop naar Tudela geweken.

— De beurs was heden tot daling gestemd. Men verspreidde het gerucht van eene aanstaande verandering in het ministerie, maar de ware reden zou de vrees zijn, dat binnen kort de discussie over de reductie weder ter spraak kwam. De notering was heden (26 November): 5 pCt. 110,30; 3 pCt. 81,65; Nap. r. 102,05; Sp. Ardoin 17¼; Rom. L. 101⅞.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 28sten November.

Thans zijn aan de Staten Generaal rondgedeeld de antwoorden der regering op de door de Tweede kamer gemaakte aanmerkingen op de verschillende haar, in de vorige maand, aangeboden voordragten van wet. Eene eerste plaats bekleeden ten deze die op het ontwerp *tot voorziening in de buitengewone financiele aangelegenheden des Rijks*. Daarin wordt te kennen gegeven, dat de reden waarom niet is toegegeven aan een reeds vroeger geuit verlangen, om een meer algemeen overzigt te kunnen bekomen omtrent de benoodigdheden van eene toekomstige dienst, daarin bestaat, omdat wij ons nog in een' gelijksoortigen toestand bevinden, als in den tijd, dat vroeger die wenschen werden aan den dag gelegd; » want, (zoo leest men, » hoe afdoende de pogingen ook moesten voorkomen, welke in den loop van dit jaar gedaan zijn, om een einde [illegible]

aan den bezwarenden toestand van de geldmiddelen, — hoe zeer men zich moest vleijen dat die pogingen eens eindelijk met een gunstigen uitslag zouden worden bekroond, heeft het ons niet mogen gebeuren om dat gewenschte doel te bereiken. Zelfs schijnt het, ter bevordering daarvan, in de gegeven omstandigheden nuttig te kunnen zijn, om niet alleen de houding aan te nemen, dat men op den ingeslagen weg rustig voort wil gaan, maar om, door het daarstellen van afdoende maatregelen, aan de Natie en aan geheel Europa te doen zien, dat de Regering zich in staat zal bevinden om te blijven zorgen voor de verdediging des Lands en voor de bevestiging van het geldelijk vertrouwen, hetwelk op zulk eene volkomene wijze in Oud-Nederland is gehandhaafd geworden.

» Om die maatregelen niet twijfelachtig te doen voorkomen, moesten dezelve geen te beperkt tijdstip omvatten; en, onder voorbehoud om die te doen ophouden bij eene gunstige beëindiging, vorderen de ware belangen der getrouwe Gewesten, dat ook de geheele volgende jaargang, reeds bij deszelfs intrede, ons bereid zal vinden, om gedurende denzelven die opofferingen te doen, welke de verzekering van ons aanzijn vordert.

» De behoeften, welke daartoe worden vereischt, mogen ten deele nog verwijderd zijn, doch hierin schijnt geene reden gevonden te worden, om niet tijdig voor dezelve te zorgen, — om niet al dadelijk de zekerheid te verschaffen, dat ons grondgebied zal kunnen worden verdedigd, en dat de schuldeischers van den zoo zeer geschokten Staat gerust kunnen zijn op de trouw van de Regering, — en om niet dadelijk, zoo binnenslands als naar buiten, de sprekende bewijzen aan den dag te leggen, dat de Natie, bij de meest vredelievende gezindheid en bij de begeerte naar eene billijke uitkomst, eene rustige en krachtvolle houding weet te paren."

Verder wordt, ter beantwoording van gemaakte bedenkingen, gezegd, dat, dewijl, volgens de laatste wetten, de buitengewone *oorlogskosten* buiten bezwaar der ingezetenen gevonden moeten worden, en voor de *volle rentebetaling* leeningen hebben plaats gevonden, dit laatste middel nu voor beide soort van behoeften voorgedragen is, altijd door tusschenkomst der geldmiddelen van de Overzeesche Bezittingen, welker toestand de hoop mag doen koesteren, dat ook nu de voorziening in het eerste onderwerp met de daad buiten bezwaar der ingezetenen zal plaats vinden; terwijl, wat de rentebetaling betreft, dit nu weder is een voorschot, op welks terugbekoming met zoo veel regt gerekend moet worden. Indien de bloote bepaling van eene voorziening buiten bezwaar der ingezetenen nu, ten aanzien van de oorlogskosten, niet voldoende is geacht, moet dit niet worden toegeschreven aan het uitputten van de bron, welke de middelen voor die behoefte tot hiertoe voornamelijk heeft aangebragt; nog steeds vloeit die weldadig; maar de voorzigtigheid gebiedt, om ze te ontzien, om tijd te gunnen, dat de hulpmiddelen in behoorlijke evenredigheid kunnen toevloeijen, en dat inmiddels gebruik wordt gemaakt van het zoo gelukkig bestaand krediet, dat ons tot hiertoe heeft in staat gesteld, om zoo vele moeijelijke omstandigheden te boven te komen. In de bijzonderheden eener geldleening te treden zou ontijdig zijn; die kunnen niet *a priori* worden bepaald, omdat veel afhangt van den stand der geldmarkt op den tijd der openstelling. — Uit een staatkundig oogpunt, vermeent de regering, dat zich het tijdig, in het tegenwoordig oogenblik, ongesplitst daarstellen van den voorgestelden maatregel aanprijst, daar dezelve van kalmte, vertrouwen en vooruitzigt getuigt. In meer bijzondere ontwikkeling van dit oogpunt te treden, zou, wordt in de antwoorden gezegd, niet overeenkomen met die beradene voorzigtigheid, met die bescheidenheid, die tot de trekken van ons volkskarakter behooren.

Na deze algemeene oogpunten beantwoordt de regering eenige meer bijzonder gemaakte bedenkingen. Zoo zegt zij, dat, met de vereeniging van de onderscheidene behoeften in een en hetzelfde ontwerp, in onmiddellijk verband staat de bepaling van art. 2 der voordragt, te voren alleen ten aanzien van het gevraagde krediet voor de departementen van marine en oorlog gevonden, maar nu ook ten aanzien van de rentebetaling aangetroffen; hierdoor moet de vrees verdwijnen voor de gevolgtrekking, welke uit het vroegtijdig zorgen voor die rentebetaling zou mogen worden afgeleid. Verder wordt gezegd: dat, omtrent het beloop der behoeften, er wel geen twijfel voor de *rentebetaling* kan bestaan; dat, wat aanbelangt, de aanvulling der behoeften van marine en oorlog, deze in de tegenwoordige omstandigheden niet anders kunnen worden geraamd, dan voor het loopende jaar is toegestaan; dat voor de verstrekkingen, tot voldoening van de schuld, er eene vordering zal ontstaan van volkomen gelijken aard en tot gelijke som als over elk der voorgaande jaren, ten behoeve van de geldmiddelen der Overzeesche bezittingen, wegens dit onderwerp reeds bestaat, en waarvan de teruggave of de verzekering aan andere schikkingen zal zijn onderworpen, terwijl het overige eene bijdrage voor de buitengewone behoeften van marine en oorlog uitmaakt; dat in de wijze waarop die gelden zullen worden aangeschaft, de weg van vorige jaren is gevolgd, enz.

Eindelijk staat men nog, onder anderen, stil bij de vraag, of niet uit overschotten van vroegere middelen tot het goedmaken der behoeften kan worden bijgedragen? Hierop wordt geantwoord, dat het waar is, dat de jaren 1833—1837 een overschot aanwijzen, doch dat, omdat er op dit overschot, bij de thans aanhangige voorstellen, reeds is aangewezen, onder de middelen van 1839, *f* 600,000, en tot dekking der suppletoire begrooting van 1838, *f* 289,316, men het onraadzaam acht, verdere aanwijzing daarop te doen, voor dat men ook ten aanzien der inkomsten van 1838, eene volledige berekening zal kunnen maken.

In de *tweede* plaats komt men tot de beantwoording der bedenkingen op de begrootingswetten van 1839, en wel drieledig, als: 1°. wet tot vaststelling der uitgaven; 2°. wet op de inkomsten en 3°. wet omtrent den inkoop en de aflossing van schuld.

1°. Zoowel ontvangloonen als andere kosten der middelen moesten tegen de volgende begrooting worden opgevoerd, omdat zij, sedert de invoering van verscheidene nieuwe belastingen, daarmede niet meer in verband stonden; het was niet alleen bezwaarlijk de mate van die verhoogingen spoedig na de aanstelling dezer belastingen met juistheid te begrooten, maar de bedenkingen, in het algemeen op het cijfer der begrooting vroeger aangevoerd, hebben daaromtrent doen aarzelen. Ondertusschen moesten de onvermijdelijke kosten worden goedgemaakt; dit schijnt te hebben [illegible] geschieden uit hulpmiddelen die vorige begrootingen en andere [illegible] konden opleveren, waaronder de overschotten van [illegible] *posten* eene voorname plaats bekleedden, en voorzeker [illegible] gezegd worden vreemd aan de administratie der middelen te zijn; doch inziende, dat dit niet duurzaam behoorde plaats te vinden, en tevens geene redenen ziende om het cijfer der begrooting, zonder noodzakelijkheid, en zelfs in strijd met hetgeen der aard der zaak medebrengt, te verhoogen, is het bestaande verband tusschen het bedrag van de ontvangsten en dat van de bezoldigingen die percentsgewijze worden genoten, de leiddraad geworden voor de wijze van behandeling, zoo als die nu is voorgedragen. Men heeft niet uit het oog verloren, dat vroegere voorstellen om *alle* onkosten der middelen op de ruwe ontvangsten af te trekken, geen bijval hadden gevonden, doch vermeende dat de toen geopperde bedenkingen niet zouden beletten tot dien aftrek over te gaan, wanneer de behoorlijke onderscheiding in het oog wierd gehouden tusschen *vaste traktementen* en *onzekere belooningen*, en derhalve de eerstgemelde alle in de berekening der uitgaven wierden opgenomen, terwijl de aftrek van de andere van het bruto bedrag der geraamde inkomsten bepaald werd tot de soort van belooningen, welke *ten eenen male van het bedrag der werkelijke inkomsten afhankelijk is.* — De belooningen worden eigenlijk uit de algemeene schatkist niet uitgegeven, maar door elk ontvanger uit de opbrengst van *zijn* [illegible]. De opbrengst der middelen is derhalve eerst werkelijk [illegible] nadat de ontvangloonen en andere percentsgewijze bezoldigingen er zijn afgehouden. De regering heeft in dit stelsel dan ook niets gebrekkigs gezien, te minder, daar men, door deze sommen in de begrooting der uitgaven op te nemen, steeds gevaar zou loopen van of te veel of te weinig te berekenen. Op eene gemaakte aanmerking, om het artikel, waarbij eene som van *f* 500,000 ter beschikking van den Koning, voor onvoorziene uitgaven, wordt gesteld, te doen vervangen door een afzonderlijk hoofdstuk, *voor onvoorziene uitgaven ter beschikking van den koning*, is geantwoord, dat het bedenkelijk is, of, ten gevolge van art. 127 der grondwet, wel hieraan zou kunnen worden voldaan.

(*Het vervolg en slot in ons volgend nommer.*)

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 24sten november 1838, no. 103, is de heer *P. Hofman Peerlkamp*, hoogleeraar in de wijsbegeerte en letteren aan de hoogeschool te Leyden, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— In den *Avondbode* leest men: » Het is ons een waar genoegen, de aandacht van het publiek te vestigen op de advertentie van de heeren *Nayler* et C°. alhier, betrekkelijk de uitgave van een Gedenkstuk der terugkomst van Zijne Majesteit in het vaderland, op den 30sten november 1813. Dit sierlijk voortbrengsel van de Nederlandsche drukpers bevat de beeltenis des konings, naar de schilderij van den heer *Kruseman*, door den heer *Lange* gegraveerd, en geplaatdrukt door de heeren de wed. *Koning* en *Brugman*. De letterdruk, naar verkiezing in goud of zwart, is van den heer *C. A. Spin*, terwijl het stuk ontworpen is door de uitgevers *Nayler* en C°. Hetzelve bevat een Overzigt van de geschiedenis des Vaderlands, sedert de komst der Batavieren hier te lande tot op den 30sten november 1813, en heeft, ook als tijdrekenkundige tafel, eene blijvende waarde. Hetzelfde is het geval met een *Gedenkstuk*, hetwelk door de redactie van den *Avondbode* zal worden [illegible], en waaromtrent ook wij den lezer naar de advertentien verwijzen, in het vertrouwen, dat ook dit bevonden zal worden de vaderlandsche kunst en de vaderlandsche pers tot eer te strekken."

— Het *Handelsblad* zegt hoogstbelangrijke berigten van zijnen Londenschen correspondent ontvangen te hebben. Zij komen daarop neer, dat zoo het fransch kabinet niet vóór de opening der fransche kamers van deszelfs tegenwoordig stelsel verandert en de conferentie zich alzoo, ten gevolge van der Belgen weigering, om tot de jongste voorstellen toe te treden, buiten staat bevond, om de geschillen tusschen Holland en Belgie te regelen, de conferentie zich dan waarschijnlijk zou ontbinden en Duitschland alsdan begin-

hen zou met de regten van het bondgenootschap te handhaven en de Belgen uit Luxemburg te verdrijven, hetzij Frankrijk daarin toestemde of niet; een maatregel die de gewigtigste gevolgen kon hebben.

— De gedeputeerde Staten der provincie Groningen hebben, ter bevordering en instandhouding van het lager schoolonderwijs, bepaald, dat, te beginnen met het jaar 1839, in al de landelijke gemeenten zal worden geheven van elk der daarin wonende kinderen, tusschen de 5 en 12 jaren, 7½ cents schoolgeld per week. Dit reglement is voorloopig voor den tijd van twee jaren door Z. M. den koning bekrachtigd.

— Men verzekert dat het voornemen bestaat, om ook den koninklijken schouwburg te 's Gravenhage met draagbaar gaz te verlichten.

— Volgens sommige berigten uit Londen, van den 24sten November des avonds, is lord *Durham*, de thans afgetreden opperbevelhebber der Britsche Noord-Amerikaansche bezittingen, den vorigen dag, aan boord van het fregat *Inconstant*, uit Quebec te Portsmouth aangekomen. De aankomst van dien staatsman in Engeland moet, na al het te zijnen aanzien geheurde en bij den min gunstigen staat van zaken in de Kanada's, als geene onbelangrijke gebeurtenis worden aangemerkt. Sommigen houden het intusschen voor niet onwaarschijnlijk, dat het aan de ministers gelukken zal, om lord *Durham's* wrevel, omdat zij hem, in het Parlement zoo flaauwelijk hebben verdedigd, nog bij tijds te ontwapenen.

— Uit Berlijn wordt, van den 21 dezer, geschreven, dat sedert eenige dagen aldaar de vorst was ingevallen en dat de barometer in den morgen van genoemden dag tusschen de 6 en 7 graden teekende. De Oder was nog open, doch men verwachtte, dat, bijaldien de koude bleef aanhouden, de scheepvaart binnen kort zou gestremd zijn.

In den aanvang der zitting van de belgische kamer van vertegenwoordigers, eergisteren, heeft de minister van oorlog een buitengewoon crediet van ruim drie en een half millioen fr. ten behoeve van zijn departement voor de dienst over 1838 aangevraagd. Deze gelden schijnen voornamelijk te moeten strekken voor de kleeding en uitrusting der thans opgeroepen ligting over 1888 en voor de remonte der cavalerie. De minister van de openbare werken bood vervolgens een verslag aan over de exploitatie van den spoorweg in België. Na de voortgezette discussie over het ontwerp op de zegelregten, nam de kamer in deze zitting, met 49 tegen 23 stemmen, het door het bewind voorgesteld eenparig regt van zegeling der dagbladen aan. In de zitting van gisteren zou men zich met de onderscheidene voorstellen voor een geevenredigd regt bezig houden.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (27 *November*) waren genoteerd: Belg. 5 pCt. 102; 3 pCt. 73; O. Met. 101¾; Sp. Ardoin 16⅝, ½; Nap. r. 93¾; Rom. L. 102; Certif. te Antw. 101; Braz. 78½. — Wissels op Amst. en Rott. drie achtste pCt. v.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — In ons nommer van den 18 en 19 dezer werd melding gemaakt van een berigt in den *Hamburger Correspondent* voorkomende, nopens eene hoogstmerkwaardige amputatie door den heer GRAFE te *Berlijn* gedaan, die tot eene nog zonderlinger, zelfs ongelooflbaar schijnende ontdekking had geleid. Het gezegde blad heeft zich werkelijk verpligt gezien, in zijn nommer van den 15den dezer, om op dit voorval nader terug te komen, en zegt nu dienaangaande: »De weerdig der afgezette borst was in de afgezette, vijftien ponden zware borst nog twintig minuten na de operatie, zoo sterk, en gaf zulke duidelijke blijken van polsslagen, dat verscheidene der aanwezende geneesheeren, zonder nader onderzoek, het er voor hielden, dat zich een levend wezen in het verbazend gezwel bevinden moest, en tot het voorbarig besluit kwamen, dat het een embryo of foetus moest zijn. Bij eene later gedaan nauwkeurige anatomische ontleding bleek, dat de uitgezette borst door eene menigte gezwellen en parochytachtige uitwassen was omgeven, die geheel op zich zelve bestonden, en door het galvanisch vermogen, na de afscheiding van het ligchaam, nog zoo lange levensteekenen bleven behouden. Zoo als reeds gezegd werd, zal de geheimraad VON GRAFE dit zeldzaam geval in eene uitvoerige beschrijving wetenschappelijk behandelen en publiek maken".

ITALIE. — Naar het voorbeeld van Engeland, Frankrijk, Duitschland en Zwitserland zal nu ook *Italie* in het volgend jaar zijn natuurkundig-wetenschappelijk congres houden. *Florence* zal de plaats der bijeenkomst zijn. Een voornaam deel aan het tot stand brengen dezer vereeniging heeft de Prins van *Musignano*, zoon van LUCIEN BONAPARTE, een zeer verdienstelijk zoolog. — Onder de leiding van den Parmaschen hoogleeraar GEORG JAN, een duitscher van afkomst, wordt thans eene volledige vertaling van SHAKSPEARE in het Italiaansch ondernomen, in welke taal men tot heden slechts enkele stukken van den britschen dichter kende, die er, onder anderen de *Romeo en Julia*, inzonderheid ook om het onderwerp, bij uitnemendheid bevielen. De van de nieuwe uitgave verschenene proeven, als van den *Koopman van Venetie* door P. SANTI, van *Romeo en Julia* door G. GAZZANIGA, van *koning* LEAR door N. CORBELLINI worden zeer geprezen. Deze uitgave geschiedt te *Zurich*, wordende er alle drie maanden een tooneelstuk in het licht gegeven.

FRANKRIJK. — De orchestmeester MUZART, de fransche STRAUSS bijgenaamd, heeft voor zijne concerten een nieuw instrument uitgedacht, dat veel bijval vindt. De linkerhand des spelenden gaat over de toetsen van een bijna regtstandig klavier of pianoforte-kast, terwijl de regter een stempel of pedaal op- en nederwaarts trekt. De toonen van dit muziek-werktuig worden gezegd vol en zeer lieflijk te zijn. Hetzelve kan onder de soort van *achordions* gerekend worden, en heet de *Melophon*. — De boekhandelaar DELLOYE te *Parijs*, heeft dezer dagen met behulp van eenige kapitalisten, het privilegie voor de uitsluitende uitgave van VICTOR HUGO's werken, gedurende den tijd van tien jaren, voor de som van 300,000 franken gekocht. — De boekhandelaars HORTET et ORANNE te *Parijs*, hebben de uitgave aangekondigd der *reize rondom de wereld*, van den heer JACQUES ARAGO, in 4 octavo deelen, met 60 teekeningen, uit te geven in 64 afleveringen van 50 c. ieder.

NEDERLANDEN. — De heer CLAVAREAU, die reeds zoo menig vaderlandsch dichtstuk, met meer of minder geluk, maar altijd met de edelste bedoelingen en doordrongen van de schoonheden onzer vaderlandsche muze, in fransche verzen overgoot, heeft een nieuw bundeltje van dichtstukjes, onder den naam van *Etrennes nationales, chants patriotiques* in het licht gegeven. De strekking van dit werkje is, gelijk de titel aanduidt, geheel nationaal, terwijl het tevens kan dienen om in de meest gesprokene taal van ons werelddeel, is het niet in de geheele kracht van het oorspronkelijke, eene taak, hoogst moeijelijk te volvoeren in dicht-voortbrengselen, waar de taal met het onderwerp in het nauwste verband staat, en als ingeweven is, dan toch in zekere mate althans, de strekking en de heerschende gevoelens der daarin voorkomende dichtstukken den vreemden te doen kennen. De opdragt van dezen bundel is aan Z. K. H. den *Prins van Oranje*, terwijl dezelve geopend wordt met eene herinnering aan den dag van 12 October 1837, dien ieder Nederlander met een treurig aandenken zal vervullen. Wij geven hier voorts de opgave van den inhoud der overige stukjes: *Chant National*, traduit de TOLLENS; *Le Réveil*, traduit de VAN LENNEP; *van Speyk*, par AUG. CLAVAREAU; *La Néerlande en 1832*, traduit de VAN DAM VAN ISSELT; *Le Jour de Prière générale*, 1832, traduit de TOLLENS; *La Canonnière*, traduit de VAN DER HOOP; *Au Général Chassé*, par AUG. CLAVAREAU; *De Ruiter*, traduit de FEITH; *L'Anniversaire*, 1833, traduit de TOLLENS; *Le Traitre à sa Patrie*, traduit de BELLAMY; *Le Sergent-Sapeur*, traduit de BOGAERS; *Chant guerrier, avant le combat*, par A. CLAVAREAU; *Chant de Victoire*, traduit de VAN DER HOOP. Moeijelijk valt het om over de onderscheidene waarde der overgebragte stukjes een oordeel te vellen. Wij willen liever in 't algemeen den heer CLAVAREAU onze erkentelijkheid brengen over zijne volbragte taak, tevens ter dezer gelegenheid niet kunnende weigeren, om aan het door ZEd. ons gedaan verzoek te voldoen, met de plaatsing van het volgende ons toegezondene stukje.

LA CLOCHE DU MONASTÈRE.

TRADUIT DE M. H. DE GRAAF.

Le soleil finit sa carrière;
Son éclat disparait sous l'horizon lointain;
L'heure du soir arrive; et, voilant la lumière,
Ainsi qu'une gaze légère,
Dérobe les objets à mon oeil incertain.

Tout repose! plus de murmure!
Tout cède et s'abandonne aux caresses du soir;
Tout se penche en ses bras: la superbe nature,
Que l'ombre protége et rassure,
Dans un calme profond reconnait son pouvoir.

Qu'entends-je? le son d'une cloche
N'a-t-il pas retenti sur les monts d'alentour?
De vallée en vallée, il redouble, il s'approche:
Le monastère de la roche
Appelle ses enfans aux saints hymnes d'amour.

Voix, pleine de mélancolie,
Prolonge autour de moi tes lugúbres accens!
Car la tendre prière, où notre âme s'allie,
Répand, sur le joug de la vie,
A flots consolateurs, ses nuages d'encens.

Tes sons, que l'écho me renvoie,
M'invitent, en secret, à bénir le Seigneur:
Dans mon ravissement, un Océan de joie,
Où mon âme s'épure et se noie,
Aux misères du monde arrache mon bonheur.

Soir délicieux, qui m'élèves,
Qui peut ne pas l'aimer? Au dedans, au dehors,
Ici tout est tranquille; et mes terrestres rêves,
Libres d'un poids que tu soulèves,
Sont un heureux prélude aux célestes accords!

Et toi, cloche du monastère,
Long-temps je garderai ton touchant souvenir!
Long-temps encor, ta voix pieuse et solitaire,
Dans le silence et la prière,
D'un sublime repos reviendra m'avertir!

AUG. CLAVAREAU.

Korte Handleiding tot het wiskundig ontleden van voorstellen en volzinnen door J. VAN SCHREVEN, *onderwijzer der jeugd te Zwolle. Tweede, verbeterde en vermeerderde druk.* Te Deventer bij A. J. VAN DEN SIGTENHORST; 1838. . . Prijs *f* » 85 cents.

Het spoedig uitverkoopen van den eersten druk van dit werkje, heeft aan den schrijver aanleiding gegeven, om zijn werk te herzien, te verbeteren en uit te breiden, en het voor het gebruik op de lagere scholen dienstbaarder en vollediger te maken. Oorspronkelijk is deze korte Handleiding in het licht gegeven, onder goedkeuring van den verdienstelijken Mr. J. TER PELKWYK, die het schoolwezen en de opvoeding der jeugd zoo ter harte nam. Behalve de aanleiding over algemeen onderwerpen in betrekking tot het doel der handleiding is de verdeeling in vier hoofdstukken gemaakt, waarvan het eerste *over de enkelvoudige*; het tweede *over de veelvoudige*; het derde *over de zamengestelde voorstellen* en het vierde *over de enkelvoudige en zamengestelde volzinnen* handelen; overal is door gepaste voorbeelden opheldering gegeven; en eene gewenschte orde in het oog gehouden. De schrijver zegt op blz. 2 ꝫ 5. » *Ontleden* of *ontbinden* is, in het algemeen, het scheiden van een zamengesteld geheel in deszelfs enkele bestanddeelen, of de voorstelling der deelen, waaruit een geheel is zamengesteld. Spreekt men van het *ontleden* of *ontbinden* eener *taal*, dan verstaat men daardoor de voorstelling of opnoeming der enkele bestanddeelen, waaruit een voorstel, een volzin of eene rede gevormd is. Deze voorstelling of opnoeming kan *spraak* of *taal-* en *redekundig* geschieden. *Spraak* of *taalkundig* ontleden is de voorstelling en benoeming der enkele woorden, waaruit een voorstel of een volzin bestaat, met vermelding van al die bijzonderheden, welke, volgens spraakkunstige regelen, bij de onderscheidene soorten van woorden behooren opgemerkt te worden. *Redekundig ontleden* noemt men de voorstelling en benoeming der door woorden voorgestelde denkbeelden met derzelver bepalingen, waaruit eene rede, een volzin of een voorstel gevormd is".

Uit deze omschrijving van hetgeen de schrijver door *ontleden* verstaat, zal men eene proef kunnen nemen over de wijze en bewerking van zijn onderwerp en bevelen wij het derhalve ten gebruike gerust aan.

De lage prijs en de zindelijke, duidelijke letter, waarmede het boekje gedrukt is, bewijzen, dat men de in deze gevallen noodige goedkoopheid en duidelijkheid niet heeft uit het oog verloren.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (27 *November*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 53¼; drie zestiende; dito 5 pCt. 100⅞; Kansbill. 23 drie achtste, ¼, vijf zestiende; Amort. Sijndik. 4½ pCt. 94¼; Handelm. 174, 173⅞, 174 drie achtste; O. Indie 5 pCt. 98⅜; Rijn spoorweg 4½ pCt. 102½; Ardoins 85 £ 16 vijftien zestiende, 17; Roebels 6 pCt. 69⅞, 69; Columb. 16 drie achtste ½.

, Heden overleed, na een langdurig lijden, en voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten, MARIA ANNA VAN WIJCK, geliefde oudste Dochter van

OOSTERHOUT, den 23. November 1838.

H. M. DU BOIS,
Wed. J. E. VAN WIJK.

Eenige Kennisgeving.

DIRECTE BELASTINGEN.

De nalatige BELASTINGSCHULDIGEN, welke zich voor *Vervolging-Kosten* willen bevrijden, zullen uiterlijk op VRIJDAG aanstaande hunne verschenen gedeeltens moeten hebben aangezuiverd.

BREDA, den 27. November 1838.

De Ontvanger,
BEKKERS.

, OPENBARE VERKOOPING van eene HOEVE, met GEBOUWEN, TUIN, ZAAILAND, BOSSCHEN en HEIDE, gelegen in de Buitenpoorten der Stad *Bergen-op-Zoom* en onder *Borgvliet*, welke op Woensdag den 12. December 1838, voormiddags ten 11 ure precies, ten overstaan van den Notaris E. J. S. PISSIGARD, ter Residentie *Antwerpen*, zal te Koop worden geveild, en aan den meestbiedende finaal worden toegewezen:

Eene HOEVE, van ouds genaamd de *BALSCHE HOEVE*, thans *GROENENBERG*, bestaande in: HUIZING, SCHUUR, STALLING, TUIN en ERVE, met 5 bunders, 07 roeden, 15 ellen ZAAI- en BOSCHLAND, benevens 11 bunders, 31 roeden, 89 ellen ZAAILAND, BOSSCHEN en HEIDE, gelegen in den 4den Hoek, N°. 32 en 33.

Gemelde GOEDEREN kunnen alle dagen gezien worden, mits zich vervoegende, bij den Pachter derzelve, JAN FRANCIS GOOSSENS.

De Verkoop-Voorwaarde berust bij den Heer L. TIERHOFF, Timmerman te *Bergen-op-Zoom*.

De Verkooping zal gehouden worden ten herberge genaamd *de Kroon*, bij BULLENS, binnen de Gemeente *Capellen*, (Provincie *Antwerpen*) op den bovengenoemde dag en uur.

, F. P. STERK, te *Breda*, heeft uitgegeven en verzonden:

Dr. JAN-J. F. WAP, *REIZE NAAR ROME*, 1 dl. voor de Inschrijvers tegen *f* 4,—, en anders *f* 4,80. — Verder een ALBUM *van 4 folio Platen*, bij die REIS behoorende, voor de Inschrijvers *f* 1,—, en anders *f* 3,—. Als er 350 Inschrijvers zijn vóór Januarij 1839, zal het ALBUM nog met *elf* stuks folio platen worden vermeerderd, tegen 25 Cents het stuk. — Ofschoon de Inschrijving op het Werk zelf gesloten is, kan men echter, *het* ALBUM *er bij bestellende*, tot 31 December nog voor de *twee deelen kompleet*, met *het volledig* ALBUM, inteekenen tegen den *niet verhoogden prijs* van *f* 12,—. Het Publiek wordt verzocht, zich te wenden tot hunnen gewonen Boekhandelaar, waar men meest het ALBUM ter inzage zal vinden liggen.

, Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende PRACHT- EN ANDERE ALMANAKKEN voorhanden:

THE KEEPSAKE, 1839. Edited by FREDERIC MANSEL REYNOLDS. With twelve engravings by the most eminent artists. . *f* 12,50.
FISHER'S DRAWING ROOM SCRAP-BOOK. 1839, by L. E. L., with thirty-six plates, — handsomely bound . . . *f* 12,50.
THE ORIENTAL ANNUAL, 1839, or, SCENES IN INDIA, with eighteen engravings . . . *f* 12,50.
FORGET ME NOT, A Christmas, Newyears and Birthday present . . . *f* 7,50.
ROSEN, und Vergiss mein nicht . . . *f* 5,20.
PENELOPE, Taschenbuch von HELL . . . » 3,90.
URANIA, mit dem bildnisse LAMARTINE'S . . . » 3,50.
ALMANACH DE GOTHA . . . » 2,80.
IMMERGRUN . . . [illegible]
TASCHENBUCH der liebe und freundschaft . . . » 3,90.
DEUTSCHER MUSENALMANACH . . . » 4,00.
ALMANAK VOOR HET SCHOONE EN GOEDE, verguld op snede, in koker, versierd met fraaije staalgravures, en uitgelezene Stukjes in Proza en Poëzij van VAN HASSELT, VAN DEN HAGE, BEETS, TERBAVEN, enz. . . . *f* 1,80.
NEDERLANDSCHE VOLKS-ALMANAK, met steendruk pl. » 0,75.
ALMANAK VOOR HOLLANDSCHE BLIJGEESTIGEN, met pl. » 0,60.
NOORD-HOLLANDSCHE VOLKS-ALMANAK, met steendr. pl. » 1,00.
ALMANAK TOT GEZELLIG ONDERHOUD, met 1 steendr. pl. » 0,80.
Dezelfde verguld op snede en in koker . . . » 0,90.

Bij Bovengemelden zijn tevens voorhanden ECHTE ENGELSCHE VERWDOOZEN in differente soorten, van ACKERMANS en anderen: dito voor Kinderen van *f* 2,— tot *f* 0,25; TEEKEN- en PASSERDOOZEN; ACKERMANS en BROOKMANS POTLOODEN; voorts ECHT ENGELSCH POSTPAPIER, enz.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.